

Näringsutskottets yttrande

1983/84: 1 y

om allemanssparande (prop. 1983/84: 30)

Till finansutskottet

Finansutskottet har berytt näringsutskottet tillfälle att avge yttrande över proposition 1983/84: 30 om allemanssparandet jämte motioner, i de delar som rör näringsutskottets beredningsområde.

I propositionen framläggs dels vissa lagförslag rörande ett nytt sparsystem, allemanssparandet, och det nu förekommande skattesparssystemet, dels förslag om uppdrag och bemyndigande åt fullmäktige i riksgäldskontoret med avseende på allemanssparandet samt om anslag till information om detta sparande. Lagförslagen avser

1. lag om allemanssparande,
2. lag om skattelättnader för allemanssparande.
3. lag om ändring i lagen (1978: 428) om aktiesparfonder.
4. lag om ändring i lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer.

Med anledning av propositionen har väckts tre motioner, nämligen 1983/84: 36 av Nils Åsling m. fl. (c), 1983/84: 37 av Ulf Adelson m. fl. (m) och 1983/84: 41 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp). Propositionen avstyrks i den förstnämnda motionen såvitt avser införandet av allemanssparande och i de båda sistnämnda i sin helhet. Därutöver innehåller motionerna kompletterande yrkanden. I motion 1983/84: 36 (c) hemställs att riksdagen skall dels reformera skattesparandet i enlighet med vad som förordas i motionen, dels ge regeringen till känna vad som i motionen anförs om tillsättandet av en parlamentarisk utredning och inrättande av utgiftsskattekonton. I motion 1983/84: 37 (m) hemställs att riksdagen skall hos regeringen begära förslag beträffande skattesparandet i enlighet med vad som anförs i denna motion. I motion 1983/84: 41 (fp) hemställs att riksdagen skall dels besluta om sådan förändring i lagen (1978: 428) om aktiesparfonder vad beträffar styrelsesammansättning som redovisas i motionen, dels ge regeringen till känna vad som i motionen anförs om behovet av stimulanser till hushållens privata förmögenhetsuppbyggnad.

Näringsutskottet behandlar i sitt yttrande dels de aktuella sparsystemens betydelse för näringslivets kapitalförsörjning, dels de institutionella reglerna för de nuvarande aktiesparfonderna och de föreslagna kapitalsparfonderna.

Näringsutskottet

Allmänna synpunkter

Det nuvarande skattesparsystemet såväl som det föreslagna nya systemet för allemanssparande syftar till att hushållens sparande skall öka. Allmänna samhällsekonomiska skäl talar för detta. En utgångspunkt för det nu framlagda förslaget är att den direkta statsupplåningen i större utsträckning än tidigare skall kunna baseras på hushållen. Men hushållen kan också, framhålls det i propositionen, spela en viktig roll för näringslivets försörjning med riskkapital. En investeringsexpansion i industrin är, säger finansministern i detta sammanhang, av strategisk betydelse för möjligheterna att på sikt öka industriproduktionen och stärka bytesbalansen. Samma uppfattning präglar motionerna i ämnet.

De innestående sparbeloppen inom skattesparandet uppgick den 31 mars 1983 till ca 14,1 miljarder kronor, varav ca 10,1 miljarder kronor på skattesparkonton och ca 4,1 miljarder kronor på skattefondkonton, dvs. i form av huvudsakligen aktiesparande. Antalet konton var ca 783 000 resp. ca 591 000 och det genomsnittliga sparbeloppet per konto ca 12 900 kr. resp. ca 6 900 kr. Att märka är att samtliga belopp för skattesparkontonas del är angivna inkl. ränta, för skattefondkontonas exkl. värdestegring. Det förhållandevis låga genomsnittsbeloppet inom skattefondssparandet förklaras av att detta sparande till skillnad från det övriga skattesparandet fick större omfattning först år 1981. Inkl. värdeökningen uppgick den samlade förmögenheten i skattesparfonderna den 31 mars 1983 till ca 8 miljarder kronor.

Den sparstimulans som är förenad med skattesparandet utgörs av förmåner i form av skattefri avkastning och värdestegring samt viss skattereduktion i procent av sparbelopp. Högst 600 kr. sammanlagt per månad får placeras i skattesparande, därav högst 400 kr. i banksparande. I spararens prestation ingår att han binder sina sparmedel för en tid av fem år.

I propositionen uttalas att det nuvarande skattesparandet inte kan fortleva efter år 1984, då bindningstiden för det första årets sparande går ut. Regeringen åberopar också andra motiv för en översyn av skattesparandet. De hänger samman med kritik som har riktats mot skattesparsystemet i vad gäller bl. a. omfattningen av skattelättnaderna, de fördelningspolitiska effekterna, andelsägarnas inflytande i aktiesparfonderna och fondernas placeringsregler. Regeringens förslag till ändringar i de båda sistnämnda avseendena tas upp senare i detta yttrande. De övriga kritikpunkterna ligger till grund för förslaget om övergång från "skattesparande" till "allemanssparande", vilket näringsutskottet nu närmast behandlar.

Sparstimulansen i det föreslagna allemanssparandet utgörs i första hand av skattefrihet för ränta, utdelning och värdestegring på insatta medel. Därtill kommer en viss bonusränta, i huvudsak under år 1984. Insättningsarna föreslås liksom i skattesparsystemet maximerade till 600 kr. per månad.

Totalt skall varje person kunna spara högst 30 000 kr. – exkl. avkastning – i allemanssparandet. Om det visar sig behövtligt får, sägs det i propositionen, frågan om en höjning av detta tak tas upp när sparsystemet har funnits någon tid.

Förslaget att skattesparandet skall ersättas med ett allemanssparande av angivet slag avvisas i de tre motionerna. Till följd av att sparstimulansen minskas och bindningen av sparmedlen slopas kommer, befarar motionärerna, det nya systemet att få en väsentligt sämre spareffekt än det nuvarande. Därtill kommer att maximibeloppet för nysparande med sparstimulans sänks till 30 000 kr. De nuvarande reglerna tillåter ett högre belopp. Motionärerna vill att skattesparsystemet skall bibehållas. När det gäller reglerna för skattesparfonder förordas i alla tre motionerna vissa ändringar, i huvudsak enligt regeringens förslag. Enligt motion 1983/84: 41 (fp) bör skattesparandet i övrigt fortgå med oförändrade villkor. I motionerna 1983/84: 37 (m) och 1983/84: 36 (c) förordas också ett fortsatt skattesparande men antyds att vissa modifikationer bör göras för att inte full skattereduktion skall erhållas när tidigare insatta, efter fem år frigjorda sparmedel på nytt sätts in i skattesparandet.

Det är inte näringsutskottets sak att bedöma vilket mått av statlig sparstimulans som är önskvärt och rimligt i det nuvarande samhällsekonomiska och statsfinansiella läget. Utskottet konstaterar att viktiga grundelement hos skattesparandet kommer att bibehållas vid övergången till allemanssparande. Det blir alltså två former av sparande med sådan stimulans, den ena innebärande sparande i bank – varvid dock sparmedlen destinerats till riksgäldskontoret, en ordning som f. ö. får stöd i motion 1983/84: 37 (m) –, den andra innebärande riskvilligt sparande huvudsakligen i aktier. Näringsutskottet vill gärna vitsorda att det ligger ett värde i att den nödvändiga tillförseln av riskkapital till näringslivet till en inte ringa del sker direkt från hushållen, något som f. n. skattefondssparandet bidrar till. Enligt utskottets mening finns det inte anledning att räkna med att övergången till allemanssparande får de negativa konsekvenser i detta hänseende som motionärerna befarar. De föreslagna kapitalsparfonderna får i allt väsentligt samma funktion som de nuvarande aktiesparfonderna. De ändringar – närmare behandlade i det följande – som föreslås i förhållande till nuvarande fondregler är ägnade att minska spararnas tvekan inför aktiesparande. Det ökade intresse för sådant sparande som aktiefondssparandets utveckling vittnar om bör naturligen komma till uttryck också i ett omfattande kapitalfondssparande. Den minskade bindningen av de insatta medlen bör kunna resultera i ett tillflöde av nya sparare vilket kommer också kapitalfondssparandet till godo. Taket vid 30 000 kr. för insättningar i allemanssparandet kan, såsom antyds i propositionen, komma att höjas i ett senare skede.

Mot bakgrund av vad här sagts finner näringsutskottet att det från dess utgångspunkter inte finns någon invändning att rikta mot huvuddragen i

förslaget om allemanssparande. Utskottet avstyrker således de tre nämnda motionerna i den mån de går ut på att riksdagen skall avslå detta förslag.

Lagförslag

Aktiesparfondernas verksamhet regleras genom lagen (1978:428) om aktiesparfonder. Bestämmelserna i denna ersätter delvis och kompletterar i övrigt de bestämmelser om aktiefonder i allmänhet som finns i aktiefondslagen (1974:93). Om inte annat följer av de båda lagarna är vidare vad som i aktiebolagslagen (1975:1385) och annorstädes är föreskrivet om aktiebolag giltigt också för de fondbolag som förvaltar aktiesparfonderna.

I propositionen om allemanssparande föreslår regeringen vissa ändringar i *lagen om aktiesparfonder*. Ett syfte är därvid att fondandelsägarnas inflytande i aktiesparfonderna skall öka. Bestämmelser om rätt för aktiesparfonderna att i viss utsträckning förvärva av staten utfärdade obligationer m. m. samt mera flexibla regler för s. k. företagsanknutna aktiesparfonder ingår också i lagförslaget.

F. n. gäller att regeringen utser två av de minst sju ledamöterna i fondbolagets styrelse. Av de övriga utses minst hälften av fondandelsägarna eller intressesammanslutning för dem. I fortsättningen blir det obligatoriskt med en fondandelsägarstämma, och denna skall välja flertalet av styrelsens ledamöter, bland dem ordföranden. Stämman skall också välja suppleanter för denna grupp av ledamöter. Regeringen skall alltjämt utse två ledamöter. Till skillnad från nu blir fondbolagets ägare garanterad representation genom en ledamot i bolagets styrelse. En valberedning åt fondandelsägarstämman blir ett nytt obligatoriskt organ. En ny föreskrift blir också att endast de ledamöter i fondbolagets styrelse som har utsetts av fondandelsägarstämman får delta i beslut om utövande av rösträtt för aktier i fonden. För de fondbolag som förvaltar företagsanknutna aktiesparfonder blir reglerna om styrelsesammansättning motsvarande, med den skillnaden att staten liksom hittills inte skall utse några ledamöter i dessa bolags styrelser.

De nu berörda lagändringarna blir enligt propositionen tillämpliga på fondbolagen när dessa efter allemanssparandets införande fortsätter att förvalta redan befintliga aktiesparfonder. I sak godtas de, med vissa undantag, också i de motioner vari förslaget om allemanssparande avvisas och det nuvarande aktiefondssparandet föreslås bli bibehållet. Motion 1983/84: 36 (c) ger även formellt stöd åt det redovisade lagförslaget, eftersom detta inte omfattas av motionens avslagsyrkande. I motionerna 1983/84: 37 (m) och 1983/84: 41 (fp) yrkas däremot avslag på propositionen i dess helhet. I den förra hemställs emellertid att riksdagen skall hos regeringen begära vissa förslag beträffande skattesparandet, vilka delvis sammanfaller med dem som här är aktuella. I den senare motionen föreslås att

riksdagen nu skall besluta om ändringar i lagen om aktiesparfonder vad beträffar styrelsesammansättningen.

De nyss antydda undantagen är följande. Enligt motion 1983/84: 41 (fp) saknas numera anledning till att regeringen skall utse två ledamöter. Bestämmelserna härom föreslås därför utgå, med samma fördelning i övrigt av de sju ledamotsplatserna som regeringen har angivit. Moderata samlingspartiet hävdar i motion 1983/84: 37 att förslaget om att fondandelsägarna skall utse flertalet av styrelseledamöterna är olämpligt. Härigenom fråntas fondbolagets huvudman ett avgörande inflytande i frågor som rör administration, ekonomi, marknadsföring, personalärenden etc., säger motionärerna. De vill att bolagsstämman i fondbolaget skall få rätt att utse lika många styrelseledamöter som fondandelsägarstämman.

Utskottet finner regeringens här refererade förslag välmotiverade. Den ordningen att två styrelseledamöter utses av regeringen bör enligt utskottets mening bibehållas. Den infördes år 1978 på förslag av den dåvarande trepartiregeringen, med ekonomiminister Gösta Bohman som föredragande. De ifrågavarande ledamöterna borde, uttalades därvid (prop. 1977/78: 165 s. 38), utses så att man skulle få en så bred intresseförankring som möjligt. Bolagsstämman i fondbolaget får enligt regeringens nu framlagda förslag obligatoriskt en representant i fondbolagets styrelse. Genom en utökning av styrelsen kan bolagsstämman förstärka ägarrepresentationen. Detta bör, såsom anförs i propositionen, vara till fyllest. Den i motion 1983/84: 37 (m) föreslagna ordningen innebär att styrelsen måste ha jämnt antal ledamöter – med utslagsröst för ordföranden –, något som synes mindre lämpligt.

Beträffande styrelsen för fondbolag som förvaltar uteslutande en eller flera företagsanknutna aktiesparfonder skall enligt 10 § lagförslaget gälla att bolagsstämman väljer de ledamöter som inte skall väljas av fondandelsägarstämman. Motsvarande bestämmelse om icke företagsanknutna aktiesparfonder, dvs. 2 §, liksom 2 och 10 §§ i deras nuvarande lydelse lämnar utrymme för att det – enligt 8 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975: 1385) – i bolagsordningen kan föreskrivas att en eller flera styrelseledamöter skall utses på annat sätt än av bolagsstämman. I propositionen har inte angivits något skäl varför denna möjlighet nu skulle uteslutas för de företagsanknutna aktiesparfondernas del. Utskottet anser att den bör bibehållas och förordar därför att 10 § utformas enligt *utskottets förslag* i det följande:

Regeringens förslag

Utskottets förslag

10 §

Förvaltar ett fondbolag uteslutande en eller flera företagsanknutna aktiesparfonder, gäller i stället för 2 § andra stycket att styrelsen för fondbolaget skall bestå av minst

Förvaltar ett fondbolag uteslutande en eller flera företagsanknutna aktiesparfonder, gäller i stället för 2 § andra stycket att styrelsen för fondbolaget skall bestå av minst

Regeringens förslag

fem ledamöter samt att flertalet och bland dem ordföranden skall väljas av fondandelsägarstämman. *Övriga ledamöter väljs av bolagsstämman i fondbolaget.* Minst en ledamot skall väljas av bolagsstämman. För de av fondandelsägarstämman valda ledamöterna skall stämman välja suppleanter.

Om ett ----- denna fond.

Utan hinder ----- i bankbolaget.

Utskottets förslag

fem ledamöter samt att flertalet och bland dem ordföranden skall väljas av fondandelsägarstämman. Minst en ledamot skall väljas av bolagsstämman *i fondbolaget.* För de av fondandelsägarstämman valda ledamöterna skall stämman välja suppleanter.

Motionerna innehåller inga invändningar mot regeringens förslag till ändringar i 3 och 11 §§. Såvitt gäller 11 § förordas i motion 1983/84: 37 (m) uttryckligen ändringar enligt regeringens intentioner, bl. a. innebärande att en företagsanknuten aktiesparfond inte behöver placera mer än 25%, mot f. n. 100%, i värdepapper utgivna av det bolag (resp. den koncern) som fonden har anknytning till. Utskottet tillstyrker regeringens förslag i nu angiven del, dock med en redaktionell ändring av 11 § enligt *utskottets förslag* i det följande:

Regeringens förslag

Utskottets förslag

11 §

I en företagsanknuten aktiesparfond skall minst tjugofem procent av fondens värde placeras i sådana värdepapper som avses i 3 § första stycket 1 eller 2 och som har utfärdats av det aktiebolag, i vilket de som tillskjuter kapital till fonden är anställda eller – om bolaget ingår som moderbolag i en koncern – i vars dotterbolag de är anställda. Den i 22 § aktiefondslagen (1974:931) föreskrivna begränsningen i fråga om en aktiefonds innehav av aktier i samma bolag gäller ej för en företagsanknuten aktiesparfond.

Minst tjugofem procent av en företagsanknuten aktiesparfonds värde skall placeras i sådana värdepapper som avses i 3 § första stycket 1 eller 2 och som har utfärdats av det aktiebolag, i vilket de som tillskjuter kapital till fonden är anställda eller – om bolaget ingår som moderbolag i en koncern – i vars dotterbolag de är anställda. Den i 22 § aktiefondslagen (1974:931) föreskrivna begränsningen i fråga om en aktiefonds innehav av aktier i samma bolag gäller ej för en företagsanknuten aktiesparfond.

Av fondens ----- anknuten till.

Bestämmelser motsvarande dem som nu har behandlats finns i förslaget till *lag om allemanssparande*. De avser där de kapitalsparfonder och företagsanknutna kapitalsparfonder som föreslås ingå i det nya sparsystemet.

Utskottets ställningstagande blir i detta fall i sak detsamma som nyss har redovisats. Härav följer att utskottet föreslår att 21 §, om styrelsen för sådana fondbolag som förvaltar företagsanknutna fonder, omformuleras

vad gäller val av andra ledamöter än dem som väljs av fondandelsägarstämman. En redaktionell ändring i 13 och 21 §§, avsedd att skapa större överensstämmelse mellan dessa och motsvarande paragrafer i lagen om aktiesparfonder, bör också genomföras. Utskottet föreslår att 13 och 21 §§ utformas enligt *utskottets förslag* i det följande:

Regeringens förslag

Utskottets förslag

13 §

Styrelsen för fondbolaget skall bestå av minst sju ledamöter. Av *styrelseledamöterna* väljs flertalet och bland dem *styrelsens ordförande* av en fondandelsägarstämman. Av de övriga ledamöterna utses två av regeringen och minst en av bolagsstämman i fondbolaget. För de av fondandelsägarstämman valda ledamöterna skall stämman välja suppleanter.

Styrelsen för fondbolaget skall bestå av minst sju ledamöter. Av *dessa* väljs flertalet och bland dem *ordföranden* av en fondandelsägarstämman. Av de övriga ledamöterna utses två av regeringen och minst en av bolagsstämman i fondbolaget. För de av fondandelsägarstämman valda ledamöterna skall stämman välja suppleanter.

Intill dess - - - - - denna fond.

Fondandelsägarstämmans val - - - - - äger rum.

21 §

Styrelsen för fondbolaget skall bestå av minst fem ledamöter. Av *ledamöterna* väljs flertalet och bland dem *styrelsens ordförande* av fondandelsägarstämman. *Övriga ledamöter väljs av bolagsstämman i fondbolaget.* Minst en ledamot skall väljas av bolagsstämman. För de av fondandelsägarstämman valda ledamöterna skall stämman välja suppleanter.

Styrelsen för fondbolaget skall bestå av minst fem ledamöter. Av *dessa* väljs flertalet och bland dem *ordföranden* av fondandelsägarstämman. Minst en ledamot skall väljas av bolagsstämman i *fondbolaget.* För de av fondandelsägarstämman valda ledamöterna skall stämman välja suppleanter.

Om ett - - - - - denna fond.

Utan hinder - - - - - i bankbolaget.

I övrigt har näringsutskottet ingenting att erinra mot förslaget till lag om allemanssparande.

Önskemål om utredning

Slutligen tar utskottet upp ett par uttalanden i motion 1983/84: 36 (c).

Motionärerna betecknar det som rimligt att storleken på aktiesparfonderna begränsas. Utgångspunkten torde vara den maximering av antalet andelsägare i en kapitalsparfond – till 75 000 – som anges i förslaget till lag om allemanssparande. Motionärernas önskan tycks vara att den parlamentariska utredning om skattesparande som de förordar skall pröva frågan

om en liknande begränsning för aktiesparfondernas del. Begränsningen skulle inte gälla för redan existerande fonder.

Förslaget om allemanssparande innebär att inga nya aktiesparfonder kommer att bildas. För kapitalsparfonder inom ramen för det nya sparsystemet skall, som nyss sagts, en begränsning av angiven art gälla. I den situation som motionärernas förslag tar sikte på skulle en motsvarande begränsning som inte träffade redan befintliga fonder sannolikt bli utan verkan. Det angivna önskemålet i motionen synes således inte ge anledning till någon åtgärd.

Den begärda utredningen skulle enligt motionärerna vidare undersöka möjligheterna att inrätta företagsanknutna aktiesparfonder i icke börsnoterade företag. Sådana möjligheter saknas f.n. Förslaget till lag om allemanssparande tillåter inte heller företagsanknutna kapitalsparfonder av motsvarande slag.

Av vad nyss sagts framgår att förslaget saknar aktualitet vad gäller aktiesparfonder. Utskottet finner inte skäl för någon utredning om företagsanknutet fondsparande av angivet slag och avstyrker alltså motionen även i denna del.

Stockholm den 16 november 1983

På näringsutskottets vägnar
TAGE SUNDKVIST

Närvarande: Tage Sundkvist (c), Erik Hovhammar (m), Rune Jonsson (s), Sten Svensson (m), Wivi-Anne Radesjö (s), Karl-Erik Häll (s), Per Westerberg (m), Christer Eirefelt (fp), Jörn Svensson (vpk), Birgitta Johansson (s), Ivar Franzén (c), Sture Thun (s), Bo Finnkvist (s), Sylvia Pettersson (s) och Ulla Voss-Schrader (m).

Avvikande meningar

1. Allmänna synpunkter

Tage Sundkvist (c), Erik Hovhammar (m), Sten Svensson (m), Per Westerberg (m), Christer Eirefelt (fp), Ivar Franzén (c) och Ulla Voss-Schrader (m) anser att den del av yttrandet – under rubriken Allmänna synpunkter – som börjar med "Det är" och slutar med "detta förslag" bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet delar den i alla tre motionerna uttryckta uppfattningen att riksdagen bör avslå regeringens förslag om allemanssparande och besluta att ett skattesparande av nuvarande typ skall vidmakthållas. I vad mån därvid vissa ändringar bör genomföras beträffande sparstimulansens omfattning och konstruktion är en fråga som faller utanför näringsutskot-

tets område. Utskottet vill understryka att skattefondssparandet har visat sig vara en utomordentligt effektiv väg att åstadkomma ett tillskott av riskkapital till näringslivet, inte minst därigenom att stora nya grupper har engagerats i aktiesparande. Regeringens förslag innebär att ett framgångsrikt system slås sönder. Sparstimulansen blir otillräcklig, och aktiesparandets relativa position i sparsystemet försvagas jämfört med vad som nu gäller. Det är uppenbar fara för att allemanssparandet kommer att leda till brist på riskkapital för näringslivet. Symtomatiskt är att regeringen har funnit särskilda, mycket kostnadskrävande informations- och utbildningsinsatser nödvändiga för att allemanssparandet – och i synnerhet sparandet i kapitalsparfonder – skall vinna anslutning. Dessa insatser kan avvaras om det hittillsvarande sparsystemet bibehålls. Därigenom skapas också förutsättningar för en betydande ytterligare ökning av hushållens bidrag till näringslivets försörjning med riskkapital. En viktig bieffekt är att nya grupper inom befolkningen genom sitt aktiesparande får vidgad inblick i näringslivets förhållanden. Det föreslagna nya sparsystemet, allemanssparandet, innebär en inbjudan till placering av medel från skattesparandet, något som kommer att kraftigt reducera andelen nysparande inom systemet.

2. Sammansättningen av aktiesparfondernas styrelser

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per Westerberg och Ulla Voss-Schrader (alla m) anser att den del av yttrandet – under rubriken Lagförslag – som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "i bankbolaget" (i förslag till ändrad lydelse av 10 § lagen om aktiesparfonder) bort ha följande lydelse:

Såsom anförs i motion 1983/84:41 (fp) bör regeln att regeringen skall utse vissa styrelseledamöter slopas. Representationen för fondbolagets ägare bör på de grunder som framgår av motion 1983/84:37 (m) stärkas. Utskottet ansluter sig till uppfattningen att bolagsstämman bör utse lika många styrelseledamöter som fondandelsägarstämman. Detta förutsätter en föreskrift om att styrelsen skall ha jämnt antal ledamöter. Minimiantalet bör enligt utskottets mening bestämmas till sex. Samma bör gälla för företagsanknutna aktiesparfonder. Särbestämmelsen för dessa i 10 § första stycket blir därmed överflödig. Utskottet föreslår sålunda att 2 och 10 §§ samt övergångsbestämmelserna utformas enligt *alternativt förslag* i det följande:

Regeringens förslag

Alternativt förslag

2 §

Aktiesparfond förvaltas — — — detta ändamål.

Styrelsen för fondbolaget skall bestå av *minst sju* ledamöter. Av dessa skall *flertalet och bland dem ordföranden* väljas av en fondandelsägarstämma, som skall hållas årligen. Av *de övriga ledamöterna utses två av regeringen och minst en av bolagsstämman i fondbolaget*. För de av fondandelsägarstämman valda ledamöterna skall stämman välja suppleanter.

Styrelsen för fondbolaget skall bestå av *jämnt antal* ledamöter, *minst sex*. Av dessa skall *hälften* väljas av en fondandelsägarstämma, som skall hållas årligen. För de av fondandelsägarstämman valda ledamöterna skall stämman välja suppleanter.

Fondandelsägarstämmans val — — — en fondandelsägarstämma.

I beslut — — — av fondandelsägarstämman.

10 §

Förvaltar ett fondbolag *uteslutande en eller flera företagsanknutna aktiesparfonder*, gäller i stället för 2 § *andra stycket* att styrelsen för fondbolaget skall bestå av *minst fem ledamöter samt att flertalet och bland dem ordföranden* skall väljas av *fondandelsägarstämman*. Övriga ledamöter väljs av *bolagsstämman i fondbolaget*. *Minst en ledamot* skall väljas av *bolagsstämman*. För de av *fondandelsägarstämman* valda ledamöterna skall stämman välja suppleanter.

Om ett — — — — — denna fond.

Utan hinder — — — — — i bankbolaget.

Denna dag — — — — — 1 april 1984.

En styrelse i fondbolag, vilken valts före lagens ikraftträdande, kvarstår utan hinder av 2 § *andra stycket och 10 § första stycket* under den tid valet avser. Bestämmelserna i 2 § tredje och fjärde styckena tillämpas inte förrän styrelse enligt denna lag första gången har valts.

En styrelse i fondbolag, vilken valts före lagens ikraftträdande, kvarstår utan hinder av 2 § *andra stycket* under den tid valet avser. Bestämmelserna i 2 § tredje och fjärde styckena tillämpas inte förrän styrelse enligt denna lag första gången har valts.

De styrelseledamöter — halva antalet — som inte enligt 2 § skall väljas av fondandelsägarstämman kommer, såsom föreskrivs i 8 kap. 1 § aktiebolagslagen, normalt att väljas av bolagsstämman. Liksom f. n. bör det emel-

lertid inte föreligga hinder för att det i bolagsordningen kan föreskrivas att en eller flera styrelseledamöter skall utses på annat sätt.

3. Sammansättningen av aktiesparfondernas styrelser

Tage Sundkvist (c), Christer Eirefelt (fp) och Ivar Franzén (c) anser att den del av yttrandet – under rubriken Lagförslag – som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "i bankbolaget" (i förslag till ändrad lydelse av 10 § lagen om aktiesparfonder) bort ha följande lydelse:

Såsom anförs i motion 1983/84: 41 (fp) bör regeln att regeringen skall utse vissa styrelseledamöter slopas. Minimiantalet ledamöter bör därvid bestämmas till fem. Särbestämmelsen i 10 § första stycket för de företagsanknutna aktiesparfonderna blir därmed överflödig. Det kan f. ö. anmärkas att denna bestämmelse utesluter möjligheten att det – enligt 8 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975: 1385) – i bolagsordningen kan föreskrivas att en eller flera styrelseledamöter skall utses på annat sätt än av bolagsstämman. I propositionen har inte angivits något skäl för denna skillnad i förhållande till nuläget och till den föreslagna lydelsen av 2 §. Utskottet föreslår att 2 och 10 §§ samt övergångsbestämmelserna utformas enligt *alternativt förslag* i det följande:

Regeringens förslag

Alternativt förslag

2 §

Aktiesparfond förvaltas – – – detta ändamål.

Styrelsen för fondbolaget skall bestå av minst *sju* ledamöter. Av dessa skall flertalet och bland dem ordföranden väljas av en fondandelsägarstämma, som skall hållas årligen. Av *de övriga ledamöterna* utses *två* av regeringen och *minst en* av bolagsstämman i fondbolaget. För de av fondandelsägarstämman valda ledamöterna skall stämman välja suppleanter.

Fondandelsägarstämmans val – – – en fondandelsägarstämma.

I beslut – – – av fondandelsägarstämman.

Styrelsen för fondbolaget skall bestå av minst *fem* ledamöter. Av dessa skall flertalet och bland dem ordföranden väljas av en fondandelsägarstämma, som skall hållas årligen. *Minst en ledamot skall väljas* av bolagsstämman i fondbolaget. För de av fondandelsägarstämman valda ledamöterna skall stämman välja suppleanter.

10 §

Förvaltar ett fondbolag uteslutande en eller flera företagsanknutna aktiesparfonder, gäller i stället för 2 § andra stycket att styrelsen för fondbolaget skall bestå av minst fem ledamöter samt att flertalet och bland dem ordföranden skall väljas av fondandelsägarstämman. Övriga ledamöter väljs av bolags-

Regeringens förslag

Alternativt förslag

stämman i fondbolaget. Minst en ledamot skall väljas av bolagsstämman. För de av fondandelsägarestämman valda ledamöterna skall stämman välja suppleanter.

Om ett ----- denna fond.

Utan hinder ----- i bankbolaget.

Denna dag ----- 1 april 1984.

En styrelse i fondbolag, vilken valts före lagens ikraftträdande, kvarstår utan hinder av 2 § andra stycket och 10 § första stycket under den tid valet avser. Bestämmelserna i 2 § tredje och fjärde styckena tillämpas inte förrän styrelse enligt denna lag första gången har valts.

En styrelse i fondbolag, vilken valts före lagens ikraftträdande, kvarstår utan hinder av 2 § andra stycket under den tid valet avser. Bestämmelserna i 2 § tredje och fjärde styckena tillämpas inte förrän styrelse enligt denna lag första gången har valts.

4. Förslag till lag om allemanssparande

Tage Sundkvist (c), Erik Hovhammar (m), Sten Svensson (m), Per Westerberg (m), Christer Eirefelt (fp), Ivar Franzén (c) och Ulla Voss-Schrader (m) anser att den del av yttrandet – under rubriken Lagförslag – som börjar med "Utskottets ställningstagande" och slutar med "om allemanssparande" bort ha följande lydelse:

Av vad som tidigare har anförts framgår att näringsutskottet – i enlighet med yrkanden i de tre motionerna – tar avstånd från förslaget om allemanssparande. Någon särskild kommentar från utskottets sida till förslaget till lag om allemanssparande är därför inte motiverad. Det kan emellertid noteras att de anmärkningar mot förslaget till lag om ändring i lagen om aktiesparfonder som har framförts i det föregående i sak också är tillämpliga på motsvarande punkter i förslaget till lag om allemanssparande.

5. Maximering av antalet andelsägare i aktiesparfond

Erik Hovhammar (m), Sten Svensson (m), Per Westerberg (m), Christer Eirefelt (fp) och Ulla Voss-Schrader (m) anser att den del av yttrandet – under rubriken Önskemål om utredning – som börjar med "Förslaget om" och slutar med "någon åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner ingen anledning till en sådan begränsning och avstyrker alltså motionen i nu angiven del.

6. Maximering av antalet andelsägare i aktiesparfond

Tage Sundkvist (c) och Ivar Franzén (c) anser att den del av yttrandet – under rubriken Önskemål om utredning – som börjar med "Förslaget om" och slutar med "någon åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner det angeläget att frågan om en sådan begränsning prövas med sikte på en komplettering av lagen om aktiesparfonder i detta avseende.

7. Företagsanknutna aktiesparfonder i icke börsnoterade företag

Tage Sundkvist (c), Erik Hovhammar (m), Sten Svensson (m), Per Westerberg (m), Christer Eirefelt (fp), Ivar Franzén (c) och Ulla Voss-Schrader anser att den del av yttrandet – under rubriken Önskemål om utredning – som börjar med "Av vad" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner motionärernas förslag välbefogat och anser att riksdagen bör göra en framställning till regeringen om att den angivna frågan skall utredas.

